

तीर्थेषु सर्वकृत्येषु दीक्षितः । चोर्षु सर्वव्रतः सोऽपि यस्तु गङ्गां निवेवते । तर्पांसि तेन तप्तानि सर्वदान-प्रदः स च । स प्राप्नोति योगनियमो यस्तु गङ्गां निवेवते । सर्ववर्षांश्चामिभ्यश्च वेदविद्भ्यश्च वै तथा, शास्त्रार्थ-पारंगम्यश्च गङ्गास्नानी विशिष्यते । मनोवाक्कायजैर्दोषैर्दुष्टो बद्धविधैरपि । वीक्ष्य गङ्गां भवेत् पूतः पुच्छो नात्र संशयः । कृते सर्वाणि तीर्थानि त्रैतायां पुष्करं परम् । द्वापरे तु कुरुक्षेत्रं कलौ गङ्गायै केवलम् । ध्यानं कृते मोक्षहेतुस्तेतायां तत्र वै तपः । द्वापरे तद्दृश्यं यत्रः कलौ गङ्गायै केवलम् । पूर्वजन्मान्तराभ्यासवासनावशतो हरे ! । गङ्गातीरे निवासः स्थान्दनुमहत्तः परम् । यो देहपातनाद्यावद्गङ्गा-तीरं न सृजति । स हि वेदान्तविद्योगी ब्रह्मचर्यव्रती सदा । कलौ ननुषचित्तानां पापद्रव्यरतात्मनाम् । विधिहीनक्रियाणाञ्च गतिर्नङ्गां विना नहि । अलक्ष्मीः कालकर्षी च दुःस्वप्नो दुर्विचिन्तितम् । गङ्गागङ्गेति जपनात्तानि नोपविशन्ति हि । गङ्गा हि सर्वभूताना-मिहास्तव फलप्रदा । भावानुरूपतो विष्णो । सदा सर्व-जगद्धिता । यज्ञदानतपोयोगजपाः सनियमा यमाः । गङ्गासेवासङ्घर्षायां न लभन्ते कलौ हरे ! । किमष्टाङ्गेन योगेन किं तपोभिः किमध्वरैः । वासएव हि गङ्गायां ब्रह्मज्ञानस्य कारणम् । अपि दूरस्थितस्यापि गङ्गा-माहात्म्यवेदिनः । अयोगस्यापि गोविन्द ! । भक्ता गङ्गां प्रसीदति । अज्ञा धर्मः परः स्रग्धरः अज्ञा ज्ञानं पर-त्नपः । अज्ञा स्वर्गस्य मोक्षस्य अज्ञया सा प्रसीदति । अज्ञानरागदोषादौः पुंसां संमूढचेतसाम् । अज्ञा न जायते धर्मे गङ्गायाञ्च विशेषतः । बहिःस्थितं जलं यद्भारिकेलान्तरस्थितम् । तथा ब्रह्माण्डबाह्यस्य परं ब्रह्माण्डं जायतम् । गङ्गाबाभात् परो लाभः कश्चिदन्यो न विद्यते । तस्माद्गङ्गासपासीत गङ्गायै परमः पुमान् । शक्तस्य पण्डितस्यापि शुचिनो दानशालिनः । गङ्गास्नान-विहीनस्य हरे ! जन्मनिरर्थकम् । दया कुलं दया विद्या दया यज्ञो दया तपः । दया दानानि तस्यैह गङ्गाभक्तो न यो भवेत् । शुचवत्पातपूजायां न स्याद्दे तादृशं फलम् । यथा गङ्गाजले स्नातः पूजने विधिना फलम् । सम तेजो-ऽग्निगर्भेयं सम वीर्यातिसम्भृता । दाहिका सर्वदोषाणां सर्वपापविनाशिनी । अरणादिव गङ्गायाः पापसङ्कटा-पञ्जरम् । यतश्च भेदमावाति गिरिविजयतो यथा ।

गङ्गां गच्छति यस्त्वेको यस्तं भक्ता तु मोदयेत् । तयो-स्तुल्यं फलं प्राप्नुर्भक्तिरेवात्र कारणम् । गच्छन्ति त्वन् स्वपन् भुञ्जन् ध्यायन् जपन् श्रवन् वदन् । यः करेत् यततं गङ्गां स हि सच्येत बन्धगात् । पिष्टुद्विष्टो यो भक्ता पायसं मधुसंयुतम् । शुद्धसर्पिस्तिलैः साङ्गं गङ्गान्मसि विनिःक्षिपेत् । तस्मा भवन्ति पितरस्तस्य येषतं हरे ! । यच्छन्ति विविधान् कामान् भूरिभूतान् पितामहाः । लिङ्गेशे पूजिते सर्वमर्चितं स्थाप्यग-द्याथा । गङ्गास्नानेन लभते सर्वतीर्थफलं तथा । गङ्गा-यान्तु नरः स्नात्वा यो लिङ्गं नित्यमर्चति । एकेन जन्मना मुक्तिं परां प्राप्नोति स भुवम् । अग्निहो-होत्राणि यज्ञाश्च तथा दानतर्पांसि च । गङ्गायां लिङ्गपूजायाः कोऽप्येनापि नो समाः । गङ्गां गन्तुं विनिश्चित्य हत्वा आह्लादिषु गृहे । स्थित्युक्तं सम्यक् सङ्कल्पात् तस्यानन्दन्ति पूर्वजाः । पापानि च हृद-न्याशु हा क वास्याम इत्यवम् । लोभमोहादिभिः बाधैर्बन्धयन्ति पुनः पुनः । यथा गङ्गां न द्याव्येव तथा विष्णुं प्रकुर्महे । गङ्गां गतो यदा देव न लब्धिसि विधा-स्यति । गृहाङ्गावगाहार्थं गच्छतस्तु पदे पदे । निराशानि ब्रजन्त्येव पापान्यस्य शरीरतः । पूर्वजन्मतैः पुण्यैस्तथा लोभादिकं हरे ! । व्युदस्य सर्वविघ्नान् गङ्गां प्राप्नोति पुण्यवान् । अतुल्येण शुल्केन बाणि-ज्येनापि सेवया । कामासक्तोऽपि वा मर्त्यैर्नङ्गास्नायी दिवं व्रजेत् । अनिच्छयापि संस्तुष्टो दहनोऽपि यथा दहेत् । अनिच्छयापि संस्तुता गङ्गा पापं तथा दहेत् । तावद्भवति संसारे यावद्गङ्गां न सेवते । संसेव्य गङ्गां नो जन्तुर्भवत्केशं प्रपश्यति । यो गङ्गान्मसि संस्तुतो भक्ता संत्यक्तसंशयः । मनुष्यधर्मणा नृजः स देवो नात्र संशयः । गङ्गास्नानार्थमुद्युक्तो मध्येमार्गं नृतो यदि । गङ्गास्नानफलं सोऽपि तदाप्नोति न संशयः । महात्मन् ये च गङ्गायाः शृण्वन्ति च पठन्ति च । तेऽप्यशेषैर्भहापापैश्च्यते नात्र संशयः । दुर्बुद्धयो दुराचारा हेतुका बद्धसंशयाः । पश्यन्ति मोहिता विष्णो ! गङ्गामन्यां नदीमिव । जन्मान्तरजतैर्दानैस्तपो-भिर्नियमैर्व्रतैः । इह जन्मनि गङ्गायां नृपं भक्तिः प्रजायते । गङ्गाभक्तिमतमर्थं महेन्द्रादिपुरेषु च । चर्याणि रक्षभोगाणि निर्मितानि स्वयम्भुवा । विद्वयः सिद्धिर्लङ्कानि स्वर्गलङ्कान्यनेकशः । प्रासादा रत्न-